

بررسی حجیت قرائات هفتگانه

از دیدگاه شیعه و اهل سنت

www.ketab.ir

نویسندگان:

معصومه طالبی

روح الله صمدی

سرشناسه: طالبی، معصومه، ۱۳۴۷ -

عنوان و نام پدیدآور: بررسی حجیت قرائات هفتگانه از دیدگاه شیعه و اهل سنت/ نویسندگان معصومه طالبی، روح‌الله صمدی.

مشخصات نشر: تهران - فرهوش - ۱۳۹۵

مشخصات ظاهری: ۱۲۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۹۲-۳۴-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

شناسه افزوده: صمدی، روح‌الله، ۱۳۵۹ -

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ ب۴ ط۲/۳۵/۳۵ BP۷۵

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷.۵۱

شماره کتابشناسی ملی: ۳۲۱۸

که بررسی حجیت هفتگانه از دیدگاه شیعه و اهل سنت

معصومه طالبی - روح‌الله صمدی

ناظر فنی: صدیقه طالبی

صفحه آرا: معین دلاوری

طراح جلد: علی عشقی

نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر است.

آدرس: تهران - میدان انقلاب اسلامی - خیابان کارگر شمالی بالاتر از نصرت - پلاک ۱۱۴۶

تلفن: ۶۶۵۶۹۸۹۱ و ۶۶۹۳۱۶۶۹ دورنگار: ۸۹۷۸۴۵۵۸

وب سایت: www.hamyari.in

فهرست مطالب

۸	پیشگفتار.....
۱۰	مقدمه.....
۱۱	اهمیت و ضرورت موضوع.....
۱۲	پیشینه موضوع.....
۱۶	بخش اول: معانی لغوی و اصلاحی.....
۲۴	بخش دوم: دلالت‌های مختلف قرائت.....
۴۲	اختلاف قرائت و شباهت‌های تحریف.....
۴۳	بخش سوم: گزینش قرائت‌های هفتگانه.....
۴۵	آشنایی با ابن مجاهد.....
۴۷	ابن مجاهد و قراءات سبع.....
۵۰	اعتراض بزرگان نسبت به موضع ابن مجاهد.....
۵۳	بخش چهارم: آشنایی با قاریان هفتگانه.....
۵۸	راویان قرائت نافع.....
۶۰	راویان قرائت ابن کثیر.....
۶۲	رجحان قرائت عاصم.....
۶۳	راویان قرائت عاصم.....
۶۶	راویان قرائت حمزه.....
۶۹	راویان قرائت کسایی.....
۷۲	راویان قرائت ابی عمرو.....
۷۴	راویان قرائت ابن عامر.....
۷۵	قاریان دهگانه.....
۷۶	قراء چهارده گانه.....
۷۸	بخش پنجم: بررسی تواتر قرائت‌های هفتگانه.....
۸۰	دلایل قائلان به تواتر قراءات هفتگانه.....
۸۳	دلایل قائلان به عدم تواتر قرائات هفتگانه.....

تأیید قرائت‌های هفت گانه از سوی ائمه اطهار(ع)..... ۸۶

تأیید قرائت‌های هفتگانه از سوی علماء شیعه..... ۸۶

نتیجه‌گیری..... ۸۸

بخش ششم: بررسی حدیث احرف سبعه..... ۸۹

نتیجه‌گیری..... ۱۰۴

بخش هفتم: حجیت قرائت‌های هفتگانه..... ۱۰۵

نتیجه‌گیری..... ۱۱۵

فهرست آیات..... ۱۱۶

منابع و مأخذ..... ۱۱۹

پیشگفتار

قرآن کریم کتاب آسمانی و الهی است که از طرف خداوند برای هدایت بشر بر پیامبر (ص) نازل شده و در طول قرون گذشته تا کنون، برای انسانها بویژه مسلمانان، در ظلمات جهل و گمراهی، مشعلی فروزان و کتاب نور و شفا و هدایت بوده و هست.

قرآن منبع اصلی اندیشه‌ی مسلمانان و تجلی خداوند برای بشر است، آن چنان که حضرت علی (ع) می‌فرماید: "فتجلی لهم سبحانه فی کتابه من غیر ان یكونوا رأوه: خداوند در کتاب خویش (قرآن) به آنکه او را ببینند، بدانها چهره نمود." قرآن نوشتاری خیر خواه است که فریب نمی‌دهد و هدایت‌گر است که گمراه نمی‌کند و سخنگویی است که دروغ نمی‌گوید آن چنان که امام علی (ع) می‌فرماید:

"هو الناصح الذی لا یغش، الهادی الذی لا یضل والمحدث الذی لا یکذب"^۱

قرآن کریم همواره میدان پژوهش عالمان و دانشمندان اسلامی بوده است؛ و از جمله مباحث مربوط به قرآن قراءات قرآنی است.

این علم یکی از علوم کهن اسلامی و برخاسته از قرآن و رشد یافته در تاریخ است. پیدایش آن در زمان رسول اکرم (ص) و توأم با نزول قرآن بوده است. در این علم طریقه قرائت صحیح مبتنی بر قرائت قاریانی که سند قرائتشان به حضرت رسالت می‌رسد، بحث می‌شود، و در آن سند قرائت و شخص قاری و چگونگی قرائت، و موارد اختلاف آن از هم جدا بحث می‌شود.

باید توجه داشت که اختلاف قرائت به معنی تحریف و افزایش و یا کاهش در قرآن نیست، بلکه خود نشانه توجه و عشق عمیق مسلمان به این کتاب می‌باشد. بسیاری از موارد اختلاف

۱. سید رضی. "نهج البلاغه"، ترجمه: محمد توفیق. قم: الهادی، چاپ سوم، ۱۳۸۳، ص ۲۰۸.

۲. همان، ص ۲۱۴.

قرائت هیچگونه تفاوت معنوی به همراه ندارد و قرآن با همین واژه‌ها و ترکیب‌های معروف و مشهور، مورد اتفاق جامعه‌ی اسلامی است.

www.ketab.ir

مقدمه

قرائت عبارت است از تلفظ الفاظ قرآن کریم به همان صورت و کیفیتی که رسول خدا (ص) تلفظ می نمود. و قرائت های هفتگانه کوچکترین ارتباطی با حدیث احرف سبعة ندارد و این قرائت ها گرچه جزو اخبار احادند اما صحت آنها مورد اتفاق علمای شیعه و اهل سنت است اما حجیت آنها مورد اختلاف است زیرا که علمای اهل سنت این قراءات را حجت می دانند در حالی که علمای شیعه حجیت قرائت های هفتگانه را رد می نمایند.

این کتاب برای آن است با توجه به آیات قرآن کریم و دیگر منابع معتبر اسلامی به بررسی مسئله اعتبار قرائت های هفتگانه از دیدگاه شیعه و اهل سنت بپردازد.

ضمن بیان روشنی از ابعاد مختلف مسئله، ضرورت این کتاب اثبات گردیده است و برای رسیدن به اعتبار قرائت های اربعه و اهل سنت مباحث زیر مطرح و بررسی شده است: معنا و مفهوم قرائت، اقراء، مقرئ، قاری، علل پیدایش اختلاف قرائت، اقدام های گزینشی قرائت ها، قاریان هفتگانه، تواتر قرائت های سبعة، حدیث سبعة احرف، حجیت قرائت های هفتگانه از دیدگاه اهل سنت و شیعه.

روشی که برای جمع آوری کتاب بکار رفته روش تحلیلی - تفسیری است با فن کتابخانه ای است.

یعنی ما پس از یک بررسی کلی با مراجعه به منابع مختلف و کتب گوناگون به گردآوری مطالب در مورد این موضوع پرداختیم و صد در صد زمان صرف شده برای این کتاب با جستجو در میان کتب مختلف گذشته است.

اهمیت و ضرورت موضوع

قرآن کریم همواره میدان پژوهش عالمان و دانشمندان اسلامی بوده است، اکثر این علما چون دغدغه دین داشته‌اند به مطالعه و تحقیق دینی پرداخته‌اند، اما در میان همه‌ی علمای اسلامی هم بوده‌اند کسانی که مغرضانه در این میدان قدم گذاشته‌اند و شبهاتی را بر دین وارد ساخته‌اند.

از طرف دیگر بسیاری از بیگانگان نیز به دنبال اهداف غرضمندانه‌ی خود وارد تحقیقات قرآنی و اسلامی شده‌اند و خواسته‌اند با شبهات و ابهامات خود، حقانیت دین اسلام را زیر سؤال ببرند.

پس دین از دو جهت مورد تهاجم قرار گرفته و مورد شبهه و شک واقع شده، یکی شبهات برخی کوتاه نظران داخلی و دیگر شبهات مغرضانه‌ی خارجی و بیگانه.

یکی از جنبه‌های دین و مسائلی که در این راستا مورد این هجوم واقع شده، همین مسئله‌ی اختلاف قراءات است. و معاندان خروسته با ایجاد شک در این که با اختلاف قرائت قسمت‌هایی از قرآن از بین رفته و قسمت‌هایی اضافه شده است، بگویند دین اسلام دچار تحریف گشته است.

پس بر قشر مولف است که به مقابله با این شبهات بپردازد و اینجاست که ضرورت چنین مباحث احساس می‌گردد. موضوعاتی که با مستندات تحقیقی نمی‌توان بگوید که اسلام دینی است که از همه لحاظ کامل است و قرائت قرآن و اهتمام به آن از این ماعداد مستثنی نیست. چرا که سند حقانیت اسلام قرآن است.